

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกร เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนเกษตรกร และ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโรงเรียนเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกรจำนวน 110 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และค่าทดสอบไค-สแควร์

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโรงเรียนเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 69.1 มีอายุเฉลี่ย 46.67 ปี เกษตรกรร้อยละ 71.8 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมดประกอบอาชีพทางการเกษตร มีสถานภาพสมรสแล้วร้อยละ 93.6 เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 3.13 ไร่ แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.97 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.7 ไม่มีการจ้างแรงงาน ร้อยละ 49.1 ทำการปลูกพืชจำนวน 2 ชนิด มีประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย 22.17 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 59.1 ได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากวิทยุ เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ เฉลี่ย 1.75 กลุ่มต่อคน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 65.5 เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.0 มีความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรในระดับดีมาก

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีการเรียนรู้ทางด้านการคิด ด้านการวางแผน ด้านการทำกิจกรรม และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 38.2 ร้อยละ 40.9 ร้อยละ 53.6 และ ร้อยละ 52.7 ตามลำดับ และในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในด้านการคิด การได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการคิด ด้านการวางแผน ด้านการทำกิจกรรม ด้านการประเมินผล และในภาพรวม จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทางการวางแผน สมาชิกสถาบันเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ส่วนความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการคิด ด้านการประเมินผล และในภาพรวม

ปัญหาและอุปสรรคคือ เกษตรกรผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับโรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ และขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณมากขึ้น ควรให้ความรู้และมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น และควรคัดเลือกเฉพาะเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการเท่านั้น

The objectives of this research were to study the participatory learning of the farmers in Farmer Field School, Chiang Mai Province, to find out relationship between personal characteristics and socio-economic factors and participatory learning of the farmers Farmer Field School and to identify problems and obstacles of Farmer Field School. The number of samples used in this study was 110 farmers. Data collection was done through questionnaires. Statistical techniques used were percentage, maximum and minimum value, arithmetic means, standard deviation, weight mean score and chi-square test.

From research findings, it was found that most of farmers (69.1 percent) were male with 46 years old in average. Most of them held a primary level education of Prathom 4 and almost all were married (93.6 percent). All of them had agriculture career and had experience in their farms with the average of 22.17 years. Land holding size average was 3.13 rai. Household labor was 1.97 persons in average with no employed labor. Almost half of farmers (49.1 percent) grew 2 crops all year round. Almost sixty percent of them received agricultural information from radio broadcasting. For career/occupation memberships, the farmers engaged as occupational group member with the average of 1.75 groups. Majority of them (65.5 percent) had been a member of Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives. Over half of farmers had very good knowledge or clear understanding about Farmer Field School.

As for participatory learning, farmers engaged in thinking skills, planning, doing activities, and evaluation at 38.2, 40.9, 53.6 and 52.7 percent respectively. Overall participatory learning was at high level

Hypothesis testing showed that farmer age related to farmer thinking skills. Receiving agricultural information directly related to ability of thinking, planning, doing activities and evaluation. Number of family labor was related to planning aspect. Farmer's membership status related to evaluation skills. Last, farmer's knowledge on Farmer Field School related to participatory learning on thinking skills, evaluation and all aspects.

Problem and obstacles emerged in this study were local leaders and related organizations did not give much important to the Farmer Field School. The farmers did not transfer their knowledge which obtained from the training to their neighbors. Lack of public relations on Farmer Field School was also mentioned. Government sector should increase the budget, provide more knowledge and information about Farmer Field School and should select only the farmer who are interested in the project.